

FNs salong: «Menneskehandel og annen organisert kriminalitet i fiskeinæringen; hva gjør ILO og FN og hva kan vi gjøre? Tirsdag 12.januar 12.00 – 13.00 på Zoom.

FN-sambandet startet en serie med FN-salonger i 2020 og jeg var med på den første. Så kom Korona og alt ble lagt på is dessverre. Nå i 2021 har de satt i gang igjen med digitale salonger foreløpig. Og denne første var interessant pga temaet: menneskehandel, selv om i fiskerinæringen handler det mest om menn.

Fagdirektør, Gunnar Stølsvik i Fiskeri- og næringsdepartementet jobber også for FNs kontor mot narkotika og kriminalitet (UNODC), ILO og Interpol. Han innledet med å si at nå etterforsker de hele verdikjeden i fiskeriene internasjonalt. Fra krok til matbordet som han sa. Det som skjer på land har man etter hvert gode rapporter på, men det er verre med det som skjer til sjøs. I hele verdikjeden er det korrupsjon, hvitvasking, menneskehandel – organisert kriminalitet, slavelønninger osv osv. (Tyvfiske er en mindre del av all kriminaliteten). Og det er få land som ettergår lovene på sjøen. Han nevnte et hårreisende eksempel: 1300 gutter og menn ble reddet fra en øy utenfor Indonesia. Eierne av øya kom fra Myanmar, og der bodde guttene nærmest i fengsler og hadde blitt kidnappet eller shanghaiet som det heter på sjøen! Og så ble de solgt videre til fiskebåter på slavekontrakter. Det har vært noen få eksempler i Norge – ved fiskerier i Nordland og for eksempel Hurtigruten...

FNs havrettskonsultasjon var 24.juni 2008 – og det var første gang man tok opp fiskerikriminalitet. De gjorde en liten endring i FNs resolusjon paragraf 59 – hvor man rettet det til at man skulle motarbeide organisert kriminalitet og ulovlig fiske. Dette var en veldig svar ordlyd og vanskelig å håndheve.

Så lagde UNODC en rapport om menneskehandel i fiskeribransjen – og i 2017 ble nordisk ministerråd enig om en erklæring – Nordic Fisheries Crime. Og i 2018 kom det en internasjonal erklæring etter initiativ fra Norge. Det internasjonale arbeidet ledes fra UNDP (FNs bistands- og utviklingsorg) i København.

Emma Witbooi (antagelig fra Sør-Afrika) har en doktorgrad i marin- og miljørettigheter, og har publisert mange artikler om fiskerikriminalitet. Hun er forsker ved Nelson Mandela Universitetet, SA, og fast konsulent for UNODC og UNDP. Hun var hovedskribent for rapporten om menneskehandel og organisert kriminalitet i fiskeriene, og er direktør for et uavhengig fiskerikriminalitet forskernettverk som heter PescaDOLUS. Akkurat nå er hun basert i København og leder UNDPs nordiske kontor for The Blue Justice prosjektet. www.bluejustice.org.

Dette er opprinnelig et norsk initiativ som skal bringe fiskeriene inn i en bærekraftig og rettferdig økonomi. De holder konferanser og webinarer, og Blue Justice konferansen 10. desember 2020 hadde mange ministre og prominente foredragsholdere – bla Erna Solberg. Det startet med 8 ministre fra Norden og Europa og nå er de 32 ministre som er med på initiativet og det øker stadig. Initiativet skal helst hjelpe u-land hvor regelverket ikke har så stramme rammer som ellers i verden, og departementet støtter direkte flere prosjekter. Det ligger masse arbeid bak og man jobber politisk og bistandsmessig.

Emma påpekte at kriminaliteten inneholdt masse ting: dokumentfalsk, falsk registrering, hvitvasking, menneskehandel, korrupsjon, slavevirksomhet, forsikringsfuske og matkvalitet. Fiskerier går over grenser og det er mange hensyn å ta, konsesjoner, toll, skatt, lønninger osv. Og ikke minst Mattilsynet må være med. (alle land har ikke dette). Dette er også med i Bærekraftsmål 16.4, og de gjør alle et viktig arbeid.

Dette er ikke helt Soroptimistrelevant kanskje, men jeg fant det veldig interessant og jeg gleder meg til hele FN-salong-serien. Skal forsøke å få med meg så mye som mulig.

Monica 15. januar 2021